

УДК 342.9:347.2

МЕТОДИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВА ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Сукманова О.В., к. ю. н.,
докторант

Науково-дослідний інститут публічного права

У статті визначено методи публічного адміністрування охорони права власності в Україні як адміністративні інструменти механізму публічного адміністрування, які є способами та прийомами владного-мотивуючого впливу суб'єктів публічного адміністрування на право власності як об'єкта адміністративно-правової охорони з метою реалізації владно-управлінських функцій суб'єктів публічного адміністрування, захисту права власності та інших прав, законних інтересів осіб і суспільства.

Ключові слова: адміністративно-правова охорона, методи адміністративної діяльності, право власності, правовідносини, принципи права, публічне адміністрування.

В статье определены методы публичного администрирования охраны права собственности в Украине как административные инструменты механизма публичного администрирования, которые являются способами и приемами властно-мотивирующего влияния субъектов публичного администрирования на право собственности как объекта административно-правовой охраны с целью реализации властно-управленческих функций субъектов публичного администрирования, защиты права собственности и других прав, законных интересов лиц и общества.

Ключевые слова: административно-правовая охрана, методы административной деятельности, право собственности, правоотношения, принципы права, публичное администрирование.

Sukmanova O.V. PUBLIC ADMINISTRATION METHODS PROTECTION OF THE RIGHTS OF OWNERSHIP IN UKRAINE

The article defines the methods of public administration of the protection of property rights in Ukraine as administrative tools of the mechanism of public administration, which are methods and techniques of power-motivating influence of subjects of public administration on the right of ownership as an object of administrative and legal protection in order to implement power and administrative functions subjects of public administration, protection of property rights and other rights, legitimate interests of individuals and society.

Key words: administrative law protection, methods of administrative activity, property rights, legal relations, principles of law, public administration.

Нині Україна активно нарощує темпи зближення з Європейським Союзом у різних сферах взаємовідносин, у т. ч. у правовій сфері. Особливо помітним євроінтеграційний поступ України став після укладення договору про асоціацію з ЄС у 2014 р. Водночас варто пам'ятати, що запозичення найкращих досягнень європейської правової думки без урахування наших історичних та геополітичних особливостей, внутрішніх і зовнішніх загроз стало основною перешкодою для подальшого державного розвитку, причиною перманентних конституційних криз в Україні. Прагнення наукової та владної еліти перейти одразу від радянської чи пострадянської квазіконституції до конституції найкращого європейського зразка без урахування зазначених особливостей призвело до її подальшого некоректного застосування і сприйняття як державою, так і суспільством. Поспішне закріплення на конституційному рівні без належного правового обґрунтування, широкого спектра прав і свобод людини багатьма було сприйнято як легалізація юридичного звільнення від власних громадянських обов'язків, покладення всіх турбот на державу, які вона априорі не могла та й не може виконати. На непідготовлений ґрунт правової свідомості громадян без відповідних роз'яснень, аналізу юридичних наслідків кинуто найпрогресивніші правові поняття та ідеї. Подаль-

ша нереалізація закріплених конституційних норм-принципів призвела до розчарування в Конституції як акті установчої влади народу й основоположному правовому акті держави й суспільства. Прогресивні засади та ідеї залишились на папері, безнадійно відірвавшись від реальності [8, с. 78].

Забезпечення належного рівня захисту прав людини належить до найгостріших проблем української дійсності. В останні роки це питання є предметом серйозного наукового аналізу представників різних галузей знань, зокрема й загальної теорії держави та права. Конституційне прагнення України розвивати і зміцнювати правову державу неможливо реалізувати без утвердження в суспільній свідомості ідеї невідчужуваних прав і свобод людини та громадянина. Невипадково, що однією з фундаментальних ознак правової держави вважається наявність системи ефективних юридичних засобів, які гарантують правову захищеність людини й громадянина. Проте проголошення на загальнодержавному рівні принципів соціальної справедливості, пріоритетності прав і свобод людини та громадянина, верховенства права ще не привело до фактичного покращення стану справ у правоохоронній та судовій системах [2, с. 58].

Огляд останніх досліджень. У науці завжди спостерігався значний інтерес до вивчення проблематики методів публічного адміністру-

вання охорони права власності в Україні, які неодноразово ставали предметом наукових досліджень. Зокрема, істотний внесок у набування цієї проблематики здійснили такі знані правознавці, як В. Авер'янов, С. Алексєєв, А. Березянська, Ю. Битяк, Ю. Ведерніков, В. Вишковська, В. Галуцько, І. Дашко, В. Дзюндзюк, П. Діхтєвський, М. Кельман, В. Коваленко, Т. Коломоєць, О. Кузьменко, В. Курило, Ю. Легеза, І. Личенко, О. Машков, Р. Мельник, О. Мурашин, Н. Нижник, Н. Павлюк, Л. Приходченко, С. Стеценко, О. Федорчак, С. Чернов та ін.

Однак методи публічного адміністрування охорони права власності в Україні постійно набувають нових рис та особливостей, що зумовлює потребу в їх ґрунтовному дослідженні.

Постановка завдання. Мета статті полягає в тому, щоб на основі теорії права, думок із цієї проблематики вчених-правників і чинного законодавства розкрити методи публічного адміністрування охорони права власності в Україні.

Виклад основних положень. У теорії адміністративного права триває дискусія щодо змісту й наповнення інструментів публічного адміністрування [3, с. 143].

В. Галуцько вважає, що методи адміністративної діяльності публічної адміністрації – це способи, прийоми цілеспрямованого впливу норм адміністративного права на поведінку учасників адміністративно-правових відносин із метою публічного забезпечення прав і свобод людини та громадянина, нормального функціонування громадянського суспільства та держави [4, с. 151].

Є.Є. Чернецький визначив, що методами публічного адміністрування є різні способи, прийоми та засоби цілеспрямованого, організуючого впливу суб'єктів управління на об'єкти, які належать до їх ведення, тоді як регулювання не є способом або прийомом впливу – це відповідне призначення, яке має специфічне навантаження та зміст [13, с. 14]. Своєю чергою, С. Чернов вважає, що метод публічного адміністрування – це спосіб практичної реалізації управлінських функцій шляхом діалогічно-організаційного та організаційно-розпорядчого впливу суб'єкта управління на поведінку і суспільну діяльність керованого об'єкта з метою реалізації їх взаємоузгоджених інтересів [14, с. 21].

А.С. Гук переконаний, що адміністративні методи публічного врядування варто розглядати як способи і засоби впливу органів державного управління чи посадових осіб на керовані об'єкти. Вони мають низку притаманних ознак: є змога визначити, як саме той чи інший суб'єкт здійснює свою повсякденну діяльність; виражають зміст керівного впливу і завжди мають своїм адресатом конкретний об'єкт; репрезентують керівну волю держави; використовуються як засіб реалізації функцій і повноважень; мають власну форму, власне зовнішнє вираження. Отже, за головними характеристиками метод управління є засобом цілеспрямованого керуючого впливу. Ця обставина зближує його з методом правового регулювання суспільних відносин. Проте ціл-

ком очевидно, що це різні правові явища. Відмінності між ними такі: метод правового регулювання містить веління законодавчої влади. Єдине джерело закладеної в ньому юридичної сили – норми законів – рівнозначно поширюється на всіх учасників суспільних відносин, у тому числі й на органи державного управління вищих рівнів. Метод державного управління містить веління виконавчої влади, джерело його юридичної сили – підзаконна діяльність органів державного управління. Юридична сила і сфера дії методів управління прямо залежать від того органу, який їх застосовує. Метод правового регулювання виражається в нормативах, бо правове регулювання завжди нормативне. Методи державного управління в найтипівішому варіанті індивідуалізовані, тобто часто містяться в ненормативних індивідуалізованих правових актах, метод правового регулювання – функція адміністративного права. Метод управління – функція суб'єкта адміністративного права, причому не кожного, а тільки того, який одночасно є суб'єктом державного управління [5, с. 83].

У межах свого дослідження М. Медведєв визначив, що методи публічного адміністрування у державній податковій системі – це основна якісно-стилістична складова частина галузевого адміністрування, яка знаходить відображення в характері взаємозв'язку між учасниками публічної взаємодії, використовуваних прийомах та засобах упорядковуючого впливу, особливостях мотивації, що покликані забезпечити відповідність податкових відносин правовим вимогам, стабільний розвиток усієї сфери адміністрування, захищеність та реалізацію фіскальних інтересів України [10, с. 2].

Таким чином, методи публічного адміністрування охорони права власності в Україні – це адміністративні інструменти механізму публічного адміністрування, які є способами та прийомами владного-мотивуючого впливу суб'єктів публічного адміністрування на право власності як об'єкта адміністративно-правової охорони з метою реалізації владно-управлінських функцій суб'єктів публічного адміністрування, захисту права власності та інших прав, законних інтересів осіб і суспільства.

У теорії адміністративного права визначено, що основними методами адміністративного права є заохочення, переконання і примус [4, с. 141–148].

Варто розкрити особливості використання кожного методу, адже правильно обране співвідношення у застосуванні методів переконання, примусу й заохочення під час реалізації повноважень владними суб'єктами забезпечує найбільшу ефективність право-забезпечувальної діяльності, її максимальну ефективність, раціональне функціонування всіх адміністративно-правових інститутів, забезпечення режиму законності у сфері державного управління. Разом із переконанням та примусом заохочення у сфері державного управління застосовується задля забезпечення: 1) моделювання взаємодії всіх учасників правовідносин у сфері державного управління; 2) цілеспрямованості впливу

суб'єктів владних управлінських повноважень на об'єкт управління; 3) правомірності поведінки учасників відносин, що виникають у сферах державного управління, у тому числі у сфері реалізації адміністративно-правового статусу публічними службовцями і приватними особами; 4) належного функціонування і захисту режиму законності через підвищення правосвідомості учасників правовідносин [7, с. 7–8].

Метод заохочення належить до однієї видової групи з переконанням і примусом. Це три рівнозначних методи правового регулювання, що являють собою цілеспрямований вплив на волю суб'єкта правовідносин, але кінцевий результат при цьому забезпечується у різні способи: шляхом розширення або обмеження прав, вилучення наявних або надання додаткових благ тощо. Сама назва кожного з цих методів містить указівку на те, як цей вплив забезпечується – заходами покарання, заохочення або в інший спосіб, звернений до розуму, свідомості, совісті індивіда. Саме наявність особливого способу впливу, процедури його реалізації, суб'єктного складу дає змогу включити заохочення до одного логічного ряду з методами переконання і примусу [7, с. 13].

Питанню заохочення в теорії адміністративного права приділялося надзвичайно мало уваги, а природа заохочення як методу державного управління в юридичній літературі і до сьогодні є предметом наукових дискусій. Д.А. Козачук визначено, що основними ознаками, які відрізняють цей метод від інших методів державного управління, є такі: а) встановлює необов'язкове правило поведінки, визначаючи при цьому бажаність вибору об'єктом управління саме зазначеного варіанту поведінки; б) не має у своєму складі правових санкцій за ухилення від його виконання [7, с. 7].

В. Галуцько вважає, що сутність заохочення полягає в тому, що воно стимулює учасників адміністративно-правових відносин на належну поведінку: заохочення призначено для стимулювання активної діяльності суб'єктів адміністративного права, формування правомірної поведінки, зміцнення засад справедливості та дисципліни в адміністративно-правовому регулюванні. Зміст заохочення становлять заходи морального (подяка, почесна грамота, медаль, орден тощо), матеріального (премія, цінний подарунок тощо) і морально-матеріального (заслужений юрист України, лауреат, премія тощо) характеру. Отже, з позиції вченого, заохочення – метод адміністративного права, який полягає в публічному визнанні заслуг, нагородженні, наданні громадської пошани особі у зв'язку з досягнутими успіхами у виконанні правових або громадських обов'язків [4, с. 141–148]. Своєю чергою, Д. Козачук розкриває, що метод заохочення передбачає сукупність способів державно-владного впливу органів державного управління, спрямованих на створення сприятливих умов, що зумовлюють спонукання суб'єктів адміністративно-правових відносин до здійснення певних дій, корисних із точки зору суспільства й держави,

шляхом створення зацікавленості в одержанні додаткових благ, які одночасно є стимулом щодо соціально-активної правової поведінки [7, с. 7–8].

Є.Є. Чернецький визначив, що адміністративно-правове заохочення – це закріплений у нормі права засіб правового впливу через інтереси та свідомість на поведінку особи, спрямований на спонукання її до суспільно корисного і соціально активного правомірного діяння, яке має свідомо-вольовий характер і застосовується з метою отримання додаткових якісних результатів від соціально корисної діяльності з метою задоволення загальних потреб та інтересів соціуму. Науковець виділяє ознаки адміністративно-правових заохочень: формування правомірної поведінки суб'єкта; спонукання до суспільно корисної та суспільно активної діяльності; наявність свідомо-вольового характеру отримання додаткових результатів від суспільно корисної діяльності; винагородження заслуженої поведінки суб'єкта; задоволення публічних та власних інтересів; забезпечення мотивації правомірної поведінки; оприлюднення визнання діяння про отримання додаткових якісних результатів від суспільно корисної діяльності; результативність засобу впливу на поведінку особи з боку суб'єктів, які заохочують [13, с. 14].

Д. Козачук розкриває, що ознаками адміністративно-правового заохочення є такі: а) фактичною підставою для його виникнення є заслуга як своєрідний якісний показник, відповідно до якого здійснюється оцінка результатів правомірної поведінки суб'єкта. При цьому такий показник може фіксувати як звичайну правомірну поведінку, що може заохочуватися, так і екстраординарну правомірну поведінку; б) добровільність, яка припускає, що закріплений спосіб заохочення породжує у суб'єкта добровільне бажання поводитися відповідним чином, враховуючи власне волевиявлення; в) легальність (юридична оформленість) схвалення, властива адміністративно-правовим заохоченням, яка означає виникнення позитивних юридичних наслідків у зв'язку з виконанням вимог, зазначених у заохочувальній правовій нормі; г) наявність позитивного стимулюючого характеру діяльності заохочувального характеру; г) взаємовигідність для суспільства, держави і суб'єкта, щодо якого застосовується заохочувальний метод [7, с. 14–15].

Звичайним прикладом використання методу заохочення у сфері публічного адміністрування охорони права власності є урочистий захід в актовій залі Управління поліції охорони в Рівненській області, що відбувся з нагоди 65-ї річниці створення служби охорони при органах внутрішніх справ. З нагоди святкування вручили ювілейні відзнаки, подяки, грамоти та сувеніри для ветеранів служби охорони [11].

Таким чином, адміністративно-правове заохочення як метод у сфері публічного адміністрування охорони права власності – це здійснення стимулюючого впливу на свідомість учасників адміністративних відносин, що реалізується суб'єктами публічного адмі-

ністрування шляхом встановлення необов'язкових до виконання правил поведінки, але результат виконання яких має морально-матеріальний характер для учасників таких правовідносин, стимулюючи їх до активної правосвідомої поведінки у сфері охорони права власності.

За допомогою заходів переконання стимулюється належна поведінка учасників адміністративно-правових відносин. Переконання виявляється у використанні різних роз'яснювальних, виховних, організаційних заходів із метою формування волі суб'єктів адміністративного права або її корекції. Тим самим особи добровільно підпорядковуються юридичним приписам і свідомо беруть участь в їх виконанні. Для переконання характерним є таке: воно використовується постійно і стосовно всіх осіб, що перебувають у зоні впливу суб'єктів публічної адміністрації, забезпечують добровільне виконання правових норм, законних вказівок, приписів публічної адміністрації, зрештою виховує правові переконання об'єктів публічного управління та «звичку» свідомо дотримуватись правових норм. Переконання – це процес послідовно здійснюваних дій, який включає такі елементи: оволодіння увагою; навіювання; вплив на свідомість; управління емоціями; формування інтересу. До первинних його засобів належать навчання, пропаганда, агітація, роз'яснення, обмін досвідом. Тобто переконання – метод адміністративного права, який полягає в попередженні правопорушень шляхом впливу на свідомість і поведінку людей, у результаті чого ті свідомо дотримуються правових норм. Найпоширеніші форми його використання публічною адміністрацією: 1) здійснення систематичної роз'яснювальної роботи щодо норм адміністративно-правових актів (агітаційно-пропагандистська робота); 2) критика антигромадських вчинків; 3) інформування населення про стан забезпечення правопорядку; 4) заохочення громадян, які беруть участь в охороні правопорядку [4, с. 141–148].

Таким чином, переконання як метод правового регулювання у сфері публічного адміністрування охорони права власності здійснюється через інформаційно-аналітичні, пропагандистсько-роз'яснювальні, правовиховні організаційні заходи, які проводяться суб'єктами публічного адміністрування з метою переконання учасників правовідносин до добровільного виконання правових норм та приписів у сфері охорони права власності.

Як один з основних методів адміністративної діяльності, переконання не завжди є достатньо ефективним заходом. Тому держава, охороняючи права, свободи та законні інтереси фізичних і юридичних осіб, уповноважує публічну адміністрацію застосовувати примус до тих із них, які не піддаються впливу переконання. Відповідно до призначення заходи адміністративного примусу поділяються на три групи: 1) адміністративно-запобіжні заходи; 2) заходи адміністративного припинення; 3) адміністративні стягнення [4, с. 141–148].

Адміністративно-запобіжні заходи в діяльності публічної адміністрації мають чітку

профілактичну спрямованість, орієнтовані на захист інтересів громадської безпеки, недопущення вчинення правопорушень. Вони передбачають у встановлених законом випадках застосування обмежень до громадян та організацій, і в цьому виявляється їх примусовий характер, хоча правопорушення при цьому відсутні. У низці випадків метою застосування адміністративно-запобіжних заходів є не попередження вчинення протиправних діянь з боку певних осіб, а недопущення тих чи інших видів правопорушень, тобто попередження правопорушень як основна мета адміністративно-запобіжних заходів має два прояви: попередження правопорушень із боку конкретних суб'єктів і недопущення певних видів правопорушень [4, с. 141–148].

Отже, з позицій вчених-адміністративістів, адміністративно-запобіжні заходи – це комплекс заходів впливу морального, фізичного, організаційного та іншого характеру, які дають змогу виявляти і не допускати правопорушення, забезпечувати правопорядок за різних обставин. Адміністративно-запобіжні заходи, які застосовуються публічною адміністрацією з метою безпосереднього попередження чи виявлення правопорушень, є найчисленнішим видом таких заходів. Завдяки ним створюються умови для виявлення правопорушень і подальшого їх припинення, а також установа особи правопорушника і притягнення його до відповідальності (перевірка документів, огляд та ін.) чи попередження вчинення правопорушень конкретними особами (взяття на облік і офіційне застереження про неприпустимість протиправної поведінки, адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі) [4, с. 141–148].

Деякі вчені адміністративно-запобіжні заходи називають заходами адміністративного попередження як різновиду адміністративного примусу, який застосовують відповідні суб'єкти управління з метою попередження правопорушень та обставин, що загрожують правам фізичних і юридичних осіб, на об'єкти права власності. Це обмеження адміністративно-правового характеру, адміністративно-примусові дії щодо громадян та інших суб'єктів права. А.В. Хрідочкін розкриває значення цих заходів у системі правових засобів охорони прав на об'єкти права власності, які важко переоцінити, оскільки їх вживання дає змогу виконати низку завдань: 1) припинити порушення правових норм, які регламентують порядок користування, володіння, розпорядження правами на об'єкти права власності; 2) створити умови для подальшого притягнення винних осіб до відповідальності; 3) усунути шкідливі наслідки порушення прав на об'єкти права власності; 4) запобігти вчиненню нових порушень; 5) відновити попередній правомірний стан [12, с. 79].

Таким чином, адміністративно-запобіжні заходи є складовою частиною методу примусу у сфері публічного адміністрування охорони права власності та проявляються у здійсненні профілактичних, інформаційних, інколи правоохоронних заходів адміністративного попередження, які дають змогу суб'єктам

публічного адміністрування попередити або виявити майбутні правопорушення, усунути порушення права власності та відновити належний стан адміністративно-правової охорони права власності.

Заходи адміністративного припинення мають за мету своєчасне реагування на ті чи інші антигромадські діяння, припинення, переривання протиправної поведінки і, тим самим, примусове переривання (припинення) діянь, які мають ознаки адміністративного правопорушення, а в окремих випадках – і кримінально-правовий характер, недопущення шкідливих наслідків протиправної поведінки, забезпечення провадження в справі про адміністративне правопорушення і притягнення винних до адміністративної, а у виняткових випадках – до кримінальної відповідальності [4, с. 141–148].

Залежно від різних критеріїв заходи адміністративного припинення в діяльності публічної адміністрації поділяються: залежно від мети застосування – на самостійні (оперативні) та допоміжні (забезпечувальні); за характером правоохоронного впливу – на особистісні, організаційні та майнові; за формою процесуального вираження – на усні, письмові та виражені в певних матеріально-технічних діях; за характером застосування – на заходи загального і спеціального призначення [4, с. 141–148].

Таким чином, заходи адміністративного припинення – це визначені нормами адміністративного права способи офіційного фізичного або психологічного впливу, застосування яких зумовлено реальною протиправною ситуацією [4, с. 141–148].

Таким чином, заходи адміністративного припинення – це фізично-психологічні способи впливу суб'єктів публічного адміністрування на учасників правовідносин, які дають змогу примусово припинити порушення права власності, забезпечити заходи адміністративно-правової охорони такого права, а також не допустити продовження створення негативних наслідків протиправної поведінки.

Адміністративні стягнення становлять третю складову частину адміністративного примусу. КУпАП надає органам публічної адміністрації численні повноваження щодо здійснення такої адміністративно-юрисдикційної діяльності: по-перше, складати протоколи про адміністративні правопорушення; по-друге, розглядати справи в квазісудовому порядку за деякими з них; по-третє, здійснювати адміністративне провадження щодо виконання адміністративних стягнень [4, с. 141–148].

Заходи адміністративної відповідальності (адміністративні стягнення) відрізняються від заходів адміністративного попередження та заходів адміністративного припинення, проте вони також застосовуються як метод управління у сфері охорони прав на об'єкти права власності. Так, зокрема, особливості заходів адміністративної відповідальності полягають у тому, що: по-перше, вони є правовим наслідком вчиненого правопорушення; по-друге, наслідком застосування до особи будь-якого адміністративного стягнення стає його фак-

тичне притягнення до адміністративної відповідальності; по-третє, на відміну від перших двох груп заходів адміністративного примусу, заходи адміністративної відповідальності шляхом закритого переліку визначено в чинному законодавстві [12, с. 80].

У процесі розгляду справ про адміністративні правопорушення посадові особи публічної адміністрації накладають на винних адміністративні стягнення, що є особливим видом адміністративного примусу. Адміністративні стягнення відрізняються від двох інших видів заходів примусу способом забезпечення правопорядку, відмінностями нормативної регламентації, метою, фактичними підставами, правовими наслідками та процесуальними особливостями застосування. Вони характеризуються стабільністю змісту і призначення, застосовуються лише до винних у вчиненні адміністративних проступків. Тому загальною їх особливістю є репресивний, каральний характер [4, с. 141–148].

У чинному КУпАП є глава 6, яка визначає адміністративну відповідальність за правопорушення, що посягають на власність, зокрема: ст. 47 «Порушення права державної власності на надра», ст. 48 «Порушення права державної власності на води», ст. 49 «Порушення права державної власності на ліси», ст. 50 «Порушення права державної власності на тваринний світ», ст. 51 «Дрібне викрадення чужого майна», ст. 51-2 «Порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності» [6].

Таким чином, адміністративні стягнення є завершальною складовою частиною методу адміністративного примусу, яка полягає у повноваженнях суб'єктів публічної адміністрації щодо здійснення юрисдикційної діяльності, а саме притягнення винних у адміністративних правопорушеннях, які посягають на право власності, до адміністративної відповідальності з метою відновлення порушеного права власності, а також захисту такого права від подальших правопорушень.

Отже, методи публічного адміністрування охорони права власності в Україні – це адміністративні інструменти механізму публічного адміністрування, які є способами та прийомами владного-мотивуючого впливу суб'єктів публічного адміністрування на право власності як об'єкта адміністративно-правової охорони з метою реалізації владно-управлінських функцій суб'єктів публічного адміністрування, захисту права власності та інших прав, законних інтересів осіб і суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у двох томах: том 1. Загальна частина. Київ : Видавництво «Юридична думка», 2004. 584 с.
2. Вишківська В.І. Загальнотеоретична конструкція механізму правозахисної діяльності в Україні. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова*. Серія 18 : Економіка і право. 2011. Вип. 16. С. 53–58.
3. Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Адміністративне право України. Повний курс : підручник. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
4. Галуцько В., Курило В., Короед С. та ін. Адміністративне право України. Т. 1: Загальне адміністративне право : навчальний посібник. Херсон : ХМД, 2015. 272 с.

5. Гук А.С. Адміністративні форми та методи публічного врядування. *Актуальні проблеми державного управління*. 2013. № 1. С. 78–83.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР)*. 1984. Ст. 1122.
7. Козачук Д.А. Заохочувальні адміністративні процедури : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». Одеса, 2010. 18 с.
8. Корнієнко П.С. Правозахисна діяльність органів публічної влади України в сфері забезпечення надання безоплатної правової допомоги. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 10. С. 78–83.
9. Легеца Ю.О. Адміністративно-правові засади публічного управління у сфері використання природних ресурсів : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07. Запорізький національний університет, Запоріжжя, 2018. 34 с.
10. Медведєв М.Ю. Форми і методи публічного адміністрування у податковій системі України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Міністерство освіти і науки України. Харків, 2018. 224 с.
11. У Рівному відзначили 65-ту річницю створення служби охорони. Новини по-рівненськи: інформаційний веб-сайт. 2017. URL: <http://tomat.rv.ua/u-rivnomu-vidznachy-ly-65-tu-richny-tsyu-stvorenyya-sluzhby-ohorony/>
12. Хрідочкін А.В. Методи публічного адміністрування сферою інтелектуальної власності: поняття і класифікація. *Правова позиція*. 2017. № 1. С. 77–84.
13. Чернецький Є.Є. Публічне адміністрування заохочень : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2011. 19 с.
14. Чернов С., Воронкова В., Банах В. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія. Запоріжжя : ЗДІА, 2016. 606 с.